

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Officio Cvrati Ad Praxim, Præcipve Circa Repentina, & Generaliora

Possevino, Giovanni Battista Bernardino

Mogvntiæ, D.MC.X.

Cap. VIII. De communione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42233

DE
COMMVNIONE,
CAPVT OCTAVVM.

DE COMMVNIONE IN
GENERE.

1. Vratus communi- *Non recon-*
candum non recō- *ciliet ad*
ciliet ad altare, quia *altare.*
sub prætectu bre-
uis reconciliatio-
nis, potest se præsentare pœnitens
excommunicatus, vel irretitus ma-
gnis peccatis; à quibus fortè nequit
absolui, vel qui indigeat magna
discussione, vel qui debeat repetere
multas, & magnas confessiones, à
quibus Curatus aut vix, aut malè se
explicabit. Et quid tunc agendum
cum nequit absolui, & si non com-
municet generetur scandalum, vel
saltem admiratio. vide c. 7. nu. 43.

P

Non

*Non sinat
dare manū
ori.*

2. Non patiatur statim à communione, nec mares, nec fœminas admouere manum, vel sudariolum ori, ne fortè extrahant communionem ad superstitiones, aut incantationes, maximè si in loco sint strigæ, vel superstitiones regnent. Ideo de hoc prius admoneat populum. Et si aliquos in hoc peccantes viderit, bellè & appositè redactos in parte, quasi secretum aliquod communicaturus, videat quare manū ori admouerint, Publicè tamen numquam hoc agat, ne infamet.

*Instruat
suos de modo
commun-
nicandi.*

3. Sed & ut sui decenti habitu, & gestu, & situ corporis communicent, eos omnia exactè doceat. Benè enuniet, si cum primò communicantibus hoc egerit, maximè pueris.

*Si particu-
la cecide-
rit.*

4. Si particula ceciderit in terra, locus radatur, quantum satis est. Intellige quanta est superficies terræ tactæ, & rasum deiiciatur in Sacramenti-

crarium. Si ceciderit in tabula eodem modo fiat: Si in panno pro fano lauetur ter, & ablutio reponatur in Sacrarium: Aliqui dicunt, locus scindatur, & comburatur, At hoc fit si ceciderit de sanguine: Si ceciderit in panno Sacro, puta super manicas camisi, sufficet lauetur, & fiat vt supra, absque scissione. rubr. Missal. de defectib. in ministerio occurrentibus. Si laicus praueniens Sacerdotem, particulam sustulerit è terra, credo lauare debere manus, ablutione demissa in sacrum propter eandem rationem. Sacerdos tamen quantum potest prohibeat ab illo eam tangi.

5. Communio non benè datur cū sola pyxide, quia semper fragmenta cadunt, quæ si non excipiantur à patena retenta inter indicem, & medium digitum sinistræ manus, cadunt insensibiliter in terram,

Modus communicandi.

340 DE COMMUNIONE
etiamsi particulas diligenter à mi-
nutissimis fragmentis purgaueris
antè consecrationem. Applica
patenam, & experientia veritatem
docebit.

Nec tutum est custodiam esse
multum repletam, propter pericu-
lum, ne particulae, in eis tractan-
dis, cadant. Item nec tutum com-
municare particulis positis super
patenam, quia potest fieri, ut eas
tantum appropinques communi-
cando, ut illae sola respiratione pos-
sit eas è patena deicere. Nec bonum
est, dum communicas particulas
digitis tenere in maiori parte illius,
quia cum communicaueris neces-
se erit te tangere os communican-
di, & per consequens vix euades,
quin digitos madefacias, ex quo
postea magnum incommodum scien-
tias, aliis particulis haerentibus di-
gitis, & aegre se auellentibus. Igi-
tur

tur particulæ tantum digitis acciperem, quantum sufficeret ad eas tractandas, ne caderent. Et sic tota Sacramenti administratio euadet munda. Caue inter communicandum, ne porrecta particula, digitos, quasi sic mundaturus, tergas dentibus, vel ori communicati, quia scrupulus est, & indecentia, & in fœminis habet nescio quid mali.

6. *Quæritur.* Quomodo particulæ sint in pyxide conseruandæ? *Resp* ^{particula} ^{quomodo} ^{conseruanda} ^{in pyxide.} Conformate iustæ consuetudini loci. Vidi conseruari in parte corporalis posita in pyxide, & vidi in nuda pyxide, & hoc communius, & tutius, quia cum particulæ renouantur, imminet magnum periculum in purgando dicto corporali, ne fragmenta longè extra altare resiliant, propter qualitatem corporalis, quam ab amictu contrahit.

P 3

7. *Quæ-*

*Particula 7. Queritur. Quanta debeat esse
quanta de- particula? Resp. Decens, non nimis
beat esse.* parua, aut magna, iuxta aliorum
consuetudinem, vel secundum E-
piscopi præscriptum.

DE COMMUNIONE

Sanorum.

Queritur. Quibus sit commu-
nio deneganda? Vide cap. 5.
nu. 13.

*Hora com-
munican-
di.* 8. *Queritur. An Curatus omni
hora diei possit sanum communi-
care? Resp. Posse, nullo enim iure,
aut consuetudine, ait Azor, prohi-
betur communicare ieiunium o-
mni hora.*

Congruentior tamen est hora
qua celebratur, quæ est usque ad
meridiem. Angel. Euch. 3. quæst. 35.
Silu. Euch. 3. quæst. 15. num. 5. A-
zor Inst. p. p. lib. 10 cap. 25. quæst. 8.
Cande-

Candelab. de Euch. numero 49.
 Obserua constitutiones tui Episco-
 pi, & consuetudinem probatam
 loci.

An Curatus teneatur dare com-
 munionem toties quoties petitur.
 Vide capit. 5. num. 7.

9. *Queritur.* Quis sit communi- *Quis com-*
 candus, vel non? *Resp.* Amens à *munican-*
 natiuitate non communicatur. O- *dus.*
 mnes.

Amens habens lucida interualla
 communicatur, si, dum esset sanæ
 mentis eam petiit, & non sit peri-
 culum irreuerentiæ. Communiter
 sufficiet dare in Paschate, citra di-
 ctum periculum.

Semifatuus, id est, qui habet de-
 bilem vsum rationis, citra irreueren-
 tiam, communicetur in Paschate,
 & non frequentius.

Dæmoniacus citra irreuerenti-
 am communicetur.

Puer habens vsum rationis, sed

maiores quam requirat confessio, communicetur. Quando ad sit dictus usus rationis vide cap. 7. num. 36. Puerum tamen qui nunquam communicauit, non urgeat Curatus, ut statim communicet, sed si idoneum iudicauerit, iubeat in sequenti Pascha communicare. Silu. Euch. 3. quæst. 5. Sot. dist. 12. quæst. 1. artic. 9.

Puer quando communicandus etiam si dubitetur de usuratione. 10. *In dubio tamen de sufficienti discretionem in morte expedit communicare, ut etiam in iubileo. Quod etiam placet Nau. cap. 21. num. 57. Licet etiam concedat posse differre communionem usque ad tempus, in quo, si bene valeret, communicaret.*

Et si puer absque examine Curati præsentet se linteum altaris? Ego non communicarem, quia cum Curatus sit administrator Sacramenti, tenetur bene administrare, & hoc præstare non potest, nisi suscipientem cognoscat per examen.

Verum

Verum est tamen, quòd si puer dixerit se mitti à confessario idoneo, poterit Curatus credere dignè admissum. Remedium erit.

Si Curatus, quando paræcios suos describit dixerit pueris, qui de proximo videntur communicandi, non accedant ad altare, antequàm de illorum idoneitate viderit. Prima vice, qua admittit puerum, doceat eum diligenter de tota re, vt benè assuescat bonæ communioni, & in hoc sit valdè diligens, quia magnam rem præstat.

De adultis verò nullo impedimento detentis dic, quod Curatus à nimia communione poterit arce-
re eum, qui diebus singulis, vel ternis eam petit, nisi constet de illius bonitate.

In dubio tamen, melius est dare, quam negare. Eodem die nunquam eundem bis communicet.

II. Omni alio adulto, quantumvis

P. 5.

vile:

Vili non ar- vile exercitium tractanti, ut car-
cendi à cō- nifici triremium castigatori, & st-
muniqne. milibus, dumodo sint extra statum
 peccati non est neganda communio.
 Candelab. de commun. nu. 60.

Curatus 12. *Quæritur.* An Curatus, qui
quando bis manè sacrificauit, possit postea,
communi- quando aliter non saluatur honor
set, eucharistiæ, puta quia hæreticus,
 vel alius infidelis urbem inuadit,
 & timet conculcandam hostiam,
 an possit eadem die, eam sumere,
 & ita bis communicare? *Resp.* Ec-
 credo posse, etiamsi non sit ieiun-
 nus, quia præceptum de honoran-
 do Deo est iuris diuini, & de non
 communicando bis eadem die, est
 iuris humani, & ita præualet digni-
 us, quod est diuinum: deducitur
 etiam ex rub. Missal. de defectu in-
 tentionis in casu simili. Azor inst.
 p. p. lib. 10. cap. 33. q. 7.

Cui detur par 13. *Quæritur.* Si veniat quis com-
siculam. municandus siue sanus, siue infir-
 mus,

CAPVT OCTAVVM. 347

mus, & non adsit particula, quid
aget Curatus? *Respond.* Consecret
si est ieiunus celebrando, & com-
municet, si hoc illi eueniat dum
celebrat, & non est in tempore in
quo possit particulam consecrare,
det partem hostiæ consecratæ. Silu.
Euch. 2. qu. 10. not. 7. Dum tamē
possit consecrare particulam, num-
quam det partem hostiæ, ne parti-
culam consecret, quia ita vsus vni-
uersalis ecclesiæ.

14. Quæritur. *An Curatus possit An Cura-
consecrare, stante aliqua necessita- tus conse-
te, ut communicandi infirmum, vel cret absque
alia simili, absque quod celebret? celebratio-
ne.*

Resp. In hoc duas esse sententias:
*Prima affirmat, & est Maior. citati
à Candelab. de Sacra. Euch. nu. 55.
& Sot. dist. 12. q. 1. art. 4. casu pri-
mo. Alia negat; & est canonis
capit. Comperimus de consecrat.*

P 6

dist. 5.

dist. 5. Nau. cap. 21. n. 53. Candelab. ibi. & est communis, & vera.

*An commu-
nicandum
ad tollendū
scandalum*

15. *Queritur.* An Curatus teneatur communicare eum, qui, si non communicat, credibile est scandalum euenturum, vel dandam admirationem. vide cap. 7. nu. 43.

*An excuse-
tur cōmu-
nicare ob ti-
morem.*

16. *Queritur.* An Curatus excusetur à communicando illo, qui de iure non potest communicari, puta publicus excommunicatus, aut peccator, si minetur atrocita, ni communicet? *Resp.* Non excusari, sed potius debere milles mori. vide cap. 7. nu. 41.

*An commu-
nicandus ac-
cedens cum
vanitatib.*

17. *Queritur.* An Curatus communice accedentem cum vanitatibus, puta cum cincinnis ciuffi, & similibus? *Resp.* Si secretò potest hortari ad eos deponendos hortetur, si non potest cōmunice, quia ista è suo genere non sunt plusquā venialis culpæ signa, & communio negatur soli peccatori publico; sed

sed si signa sint signa mortalis culpa clara, & per nullam tergiversationem possibilia celari, est neganda communio. Communis. vide c.

7.n.3.

18. *Quaritur.* An Curatus ad Ignorantiam mittat ignotum ad communionem? communis.

Resp. Curatum non posse alienum candi.

communicare, nec in Paschate, nec extra, nisi sub spe legitimæ ratihabitionis, de qua dictum est cap.

7.num.10. Tol Inst. lib. 2. cap. 28.

n.2. Caie. Communionis minister.

Aliàs agens mortaliter peccat. Suarez tomo 3. disp. 72. Sect. 2. Poterit

tamen communicare in casibus, in quibus etiam potest alienum ab-

soluere, per dicta cap. 7. num. 5. &

sequentibus. In Paschate verò omnino non communicet eos, qui

possunt adire vicinam suam parochiam; quia omnes tunc tenentur

in ea communionem recipere. Cō-

munis. Si tamen Curatus nesciens

esse

esse suum, sed credens suum communicet, non peccat: sicuti non peccaret, si communicaret sub rati habitione. Nau. cap. 21. num. 52. quam tamen non admitterem, in Paschate, nisi valdè urgentem, & probabilem. Sciens verò esse non suum, & communicans absque rati habitione valida, credo mortaliter peccare, quia in re seria, & graui delinquit. Credo tamen quòd posset excusari à mortali, si rationabiliter crederet, illum tunc ex deuotione communicare, & deinde in propria parochia satisfacturum præcepto Ecclesiæ infra tempus legitimum. iuxta dicta capit. septimo, numero octauo & sequentibus.

An communicans digitos lauet ita, ut lotio seruiat pro ablutione communicati. 19. *Queritur.* An Curatus post administrationem communionis teneatur lauare digitos, ita ut ea lotio seruiat pro ablutione communicati? *Respond.* Ita esse vniuersa-

NE
CAPVT OCTAVVM. 351

uerſalem conſuetudinem, à qua
non eſt facilè recedendum. Si ta-
men communicet aliquis, qui
nolit ablutionem, ſufficiet di-
gitos mundare abſtergendo eos
purificatorio, ſicut etiam ſufficiet;
dum Curatus aliqua rationabili
cauſa tetigerit corpus Chriſti, quia
illa ablutio non eſt neceſſaria. Si
tamen vinum, vel aqua in qua
fuerint digiti abluti ſupererunt
in communione, deicienda ſunt
in Sacrarium. Et quia ſæpè ab-
ſtemii communicant, bonum e-
rit præbere vinum, & aquam,
vt pro libito vtantur. Sed & ſi
Curatus pro maiori mundiciæ ha-
buerit vas pro purificatione digi-
torum, quem nemini porrigat, &
aliud vas pro communicatis o-
ptimè aget, maximè ſi commu-
nicandi ſunt nobiliores, vel ci-
uiliores. *Et ſi communicauerit
perſonam, quæ aliis ſit horrore,
quales*

quales sunt carnifex, & habens le-
pram, vel ancrum, vas quo isti sunt
usi, non porrigat aliis, ne turbentur,
sed frangat, vel pro usu eorundem a-
lia vice reponat. Præterea in ablu-
tione digitorum benè aduertat ante-
quam abluat, ne fragmenta parua
hareant, quia si ea in ablutione deie-
cerit, magnum sacrilegium commit-
tet, vel dum deiciuntur in Sacramen-
tum, si superfuerint, vel dum assumuntur,
à iam communicato, quia esset eun-
dem bis communicare.

DE COMMUNIONE.

I. firmorum.

*Qua hora
communi-
candus in-
firmus.* 202. **Q**uæritur. An Curatus cō-
municabit infirmū, per
modum viatici omni hora? *Respon.*
Communicabit, etiam non ieiun-
num. Omnes. Adde sit hora siue
diei, siue noctis, dummodo non
communicauerit per octo die san-
te,

te, tunc enim communio illa sufficeret. Sot. dist. 12. quæst. 1. artic. 11. col. & media ante finem. Si tamen de nouo voluerit communicare non erit peccatum. Et tunc Curatus rectè communicabit, si infirmitas fuerit periculosa, in qua non est dandus locus scrupulis. Peritus autem, siue medicus, iudicabit, & in absentia Medici Curatus.

Practica. Si medicus iudicauerit morbum periculosum, vel Curatus bonis rationibus in absentia medici, & infirmus non credatur futurus viuis mane sequenti, vel si fuerit viuis, non futuris sanæ mentis, sed freneticus, communicet etiam non ieiunum, & etiam de nocte; nam nec scrupulis cedendum, nec præcipitandum. Fuge tamen nouitates pro posse: quomodo verò de nocte sit ferenda communio vide cap. 5. num. 35.

21. *Quæritur.* An in eadem infirmitate:

*An commu-
nicandum
sepius in
eadem in-
firmitate.*

firmitate possit sepius communio dari? *Respon.* Posse semel per modum viatici, alia vice communionem ordinaria, non tamen hoc faciendum quotidie. Sed si saltem transierint ab vltima communionem sex dies. Tab. Communicare num. 54. Spirituales verò, & Ecclesiastici, quare non poterunt etiam sepius, cum si sani essent, etiam sepius communicarent.

An infirmus semper possint communicari non ieiunus.

22. *Queritur.* An quando plures in eadem infirmitate communio porrigitur, possit dari non ieiuno? *Respon.* Aliquos distinguere, inter communionem per modum viatici, & communionem ordinariam. Primam videntur velle dandam semel solum infirmo etiam non ieiuno: Aliam eidem infirmo non dandam nisi ieiuno. ita potest deduci, licet ægrè, ex Arm. communio §. 18. in fine. Alii indistinctè dicunt, vtramque posse dari

dari infirmo etiam nō ieiuno: quod tamen intelligendum crediderim, cum commodè non possit eidem ieiunio dari. ita tenet Armill. ibi. Tab. communicare §. 48. Tol. Inst. lib. 6. cap. 15. n. 4.

23. *Quæritur.* An Curatus in loco ubi est solus, possit in articulo mortis, in peste, & alia necessitate seipsum communicare? *Respond.* Posse, etiamsi non sit ieiunus, etiamsi sit excommunicatus, sed debet uti stola, & superpelliceo, quia ita necessarium de præcepto Ecclesiæ, in tractante Eucharistiam, ut iste, & etiam ad hoc poterit celebrare. Caiet. communionis minister.

*Curatus ab seipsum communis-
cet.*

24. *Quæritur.* An Curatus pro communicando infirmo possit nō ieiunus celebrare? *Respondetur.* Non posse. Silu. Eucha. 3. quæst. 6. Sot. distin. 12. quæst. 1. artic. 8. 7. arg.

An Curatus non ieiunus celebret.

AZOR

Azor.p.p.lib.10. capit.30. q.2. vlt.
quæres.

*Quomodo
communi-
candum.*

25. Quis modus communican-
di infirmum? *Respond.* Et dico vi-
dendum Rituale. Obserua con-
suetudinem probatam loci. In lo-
cis montuosis, quando communio
est ferenda valdè longè, & per loca
cænosa, in quibusdam locis defer-
tur in vase decenti in bursa serica
honestà collo appensa, ne si con-
tingat Sacerdotem cadere particu-
læ effundantur in terram.

Obserua in communicando in-
firmo, si fragmenta hæreant digi-
tis, non reponas in pyxide, sed eas
porrige infirmo; antè ablutionem
tamen. Ratio est, quia sæpè com-
municat infirmus laborans febre
maligna, aut pestilentia, seu alio
morbo contagioso, & in dictis fra-
gmentis possunt contrahi qualita-
tes inficientes, quæ si assumantur à
sano, poterunt ei nocere. Ablutio-
nem

nem totam sumat infirmus, si superfit aliquid deiiciatur in Sacram, vel in ignem, ne asseruatum superstitioni deferuiat. Poterit autem ablutio sumi in vase profano, vt communiter fit, & in vase per Ecclesiam deputato. Obserua consuetudinem legitimam loci.

26. *Quaritur.* Quid agat Cura- *Communi-*
tus, si infirmus statim à communi- *catus qui*
one moriatur, & vix particulam de- *statim mo-*
glutiuerit? *Resp.* Si deglutiit, nihil *ritur.*
agendum, etiamsi infirmus statim
moriatur, & Sot. dist. 12. quæst. 1.
artic. II. colu. & media antè finem,
refert de quodam, qui statim à cō-
munionem mortuus est, & nihil ali-
ud de communione meminit. At
si communio post mortem appa-
reret in ore mortui, debet extrahi,
& reponi in tabernaculo, quoad
species Sacramentales consumen-
tur. Si nescitur an deglutiuerit, &
non

non appareat, credendum est deglutiuisse.

Porro ante communionem Curatus consideret, an infirmus saltem sit superuiecturus ad horam, quod est facile factu, & quod medicus arbitrabitur, vel poterit iudicari ex signis viuacitatis infirmi, & non communicet, nisi saltem speretur species Sacramentales digerendas fore: quod tamen non intelligas de necessitate Sacramenti; cum sufficiat eas deglutiisse, nam tunc confertur gratia, sed intelligas de decentia, & honore tanti Sacramenti: à simili concordat de Graff. p. p. lib. 1. cap. 13. num. 83. propter eandem rationem. Nauar. tomo secundo conc. titul. de pœnit. & remiss. cons. 16. quæst. 2. num. 12. idem habet. Sed & in dubio de ista superuiuentia, credo melius communicare, ratio est, quia

quia nihil repugnat, vt ex dictis apparet.

27. *Queritur*, Si communicandus sit infirmus, & particulae desint, qua hora poterunt consecrari, & per consequens celebrari Missa? *Respond.* Duplicem esse terminum pro celebratione, Primum à parte antè, & secundum à parte post, & vtrumque includi ab auroa, quod est, quando apparent signa orientis solis, vsque ad meridiem inclusiue S. Tho. 3. p. quæst. 83. articul. 2. ad 4. Angel. missa quæst. 41. Silu. Missæ p. quæst. 6. Resel. Missa numer. 2. Sot. distin. 13. quæst. 2. artic. 2. Nau. cap. 25. num. 85. Azor p. p. lib. 10. cap. 25. q. 1. Tol. Inst. lib. 2. c. 1. nu. 8. Pro meridie verò intellige horam, in qua ritè pulsatur Auemaria, sic interpellante vniuersali consuetudine, imo & post meridiem posse celebrari perituum tempus

Qua hora possint consecrari particulae pro infirmo.

tempus vsque ad nonam, quæ secundum horologia erit vsque ad tertiam horam antè noctem, affirmat Nau. cap. 25. num. 85. tract. de orat. 21. num. 31. & Miscell. de orat. 76. Sed confutatur à Francolino citato ab Azor cap. dicto quæst. 2. & Tol. loco dicto, eò quòd contra Nau. sit vsus vniuersalis Ecclesiæ, qui habet vim legis. Igitur iuxta communem à parte antè, sine dicta causa, omnes poterunt celebrare, ab aurora, quod est iuxta Suarez tomo 3. disp. 80. sect. 4. per horam, & mediam antè solis ortum, id est, antequam appareat substantia Solis: Imo Azor ibi q. 6. addit, posse etiam anteuerti dictum tempus per tantam partem, quæ sit minor tertia parte horæ: At Suarez ibi concedit posse anteuerti tantum, vt Missa finiatur in principio auroræ. Pro communicando verò infirmo quantum poterit praueneri,

Azor

Azor cap. dicto. q. 7. concedit quidem posse, non multum ante dictū tempus, de consensu superioris si adsit, sin, de proprio consilio: Sed non declarat per quantum tempus. Salua superiorum censura, videtur dicendum, id licere per horam, quia & multi habent priuilegium à Papa celebrandi tali tempore, maximè si mors vrgeat, & deuotio infirmi, vel saltem, quod videtur tutius, licere per mediam horam, eò quod tale tempus sit modicum. An etiam post meridiem pro eadem causa possit post horam celebrari, credo, propter eandem rationem, salua semper licentia Superioris, si possit obtineri, qui in hoc citra dubium poterit declarare, & dispensare, si dispensatione sit opus.

Si autem pergās quærere, qua hora Sol oriatur? *Resp.* Ex tabulis Astronomicis quæ inter se sint va-

Q riaz

riæ non posse aliquid certi statui. Itaque communiori peritiorum sententiæ standum.

*Pro quib.
infirmi-
tib. antici-
patio seu
postpositio
licita.*

28. *Queritur.* An anticipatio, & postpositio, de quibus est dictum supra, sint faciendæ pro omnibus infirmitatibus, vel pro quibus? *Respond.* Non pro omnibus: sed pro illis, in quibus commodè æger non potest expectare horam solitam, necessitate concedente anticipationem, vel dispositionem dictam.

*Quib. in-
firmitatib.
communio
neganda.*

29. *Queritur.* In quibus infirmitatibus Curatus communionem negabit? *R. sp.* In omnibus impredientibus, vel sumptionem Sacramenti, vel eius reuerentiam, quæ erunt illæ, in quibus est periculum vomitus, expuitionis, & quod particula non possit degluti. tales sunt. Angina vulgariter dicta, *schirantia*, tussis vehemens, frenesis cum furore, & similia.

At

CAPVT OCTAVVM. 363

At ne credas dicenti tussim alia via venire, puta, à pulmone, & alia particulam descendere ad stomachum, quasi concludere volens, nullam tussim posse impedire communionem; quia, & si assumptum sit verum, tamen experientia clarè constat, vehementiam tussis non posse cohiberi, & causare vomitum.

At si dubium sit Curato infirmum aliquam irreuerentiam commissurum, ponat se in tuto, & non communicet, ne exponat se periculo irreuerentiæ. In tussi verò quæ rarò aggreditur, & quam infirmus ad libitum potest reprimere, communica, quia cessat ratio periculi, & irreuerentiæ; In omni tamen casu, quo infirmus impediatur communicare, inducendus est ad spiritualem communionem, vt Sacramenti fine non frustretur. Ideo nota bonam

Q²

Practi-

Practicam. Cum communicandus est infirmus, antequam afferas communionem, vide an sit sanæ mentis, vt dicitur num. sequenti. Vide præterea an habeat tussim, & age, vt proximè est dictum: Idem agas si patiatur vomitum. Præterea nunquam communices in die, quo infirmus medicinam accepit, propter periculum vomitus. vix enim ab eo tales immunes euadunt. Si autem infirmus communionem euomat, vide Rubr. Missal. & summas, præcipuè Silu. Euch. 2. q. 9. not. 4.

An freneticus non confessus communicatus.

31. *Queritur.* Si freneticus antè infirmitatem Christianè vixit, & ostendit deuotionem ad Eucharistiam, sed in infirmitate factus est freneticus, & non potuit confiteri, an saltem communicandus in morte, etiamsi non confessus? *Respond.* Sor. dist. 12. quæst. 1. artic. 9. concl. 3. affirmare, licet ostenderit dictam deuotionem,

deuotionem, etiam multo antè,
etiam ad annum, modò non sit pe-
riculum irreuerentiæ.

32. Quid autem infirmus erat
quidem freneticus, sed per intersti-
tia habebat etiam lucida interual-
la, & sæpè postulatus à Curato ad
confitenda peccata, nunquam po-
tuit induci, ita vt remaneret dubi-
um, an dictus infirmus esset frene-
ticus, an nollet respondere, quid
agendum? *Respond.* Si infirmus e-
rat aliàs bonæ existimationis, non
potest credi, nisi freneticus, cum
nemo sit censendus suæ salutis im-
memor, & ideo si non est periculū
irreuerentiæ, est communicandus:
Si verò erat malæ famæ, non est
communicandus, quia non est Sa-
cramenti capax.

Sed si freneticus iste non con-
fessus, dubius autem an etiam ha-
beat lucida interualla, maneat vt
stupidus, an tunc sit communican-

Q 3. dus?

*De dubio
an sit fre-
neticus.*

dus? *Resp.* Si probabiliter timetur
 periculum irreuerentiæ, non est
 communicandus. Credo autem pro-
 babiliter iudicari, posse communi-
 care, si sumit quæ porriguntur, sine
 expuitione, vel difficultate. Porro
 in dubio melius est sequi partem
 tutiorem, vt est dictum num. 30.
 Contigit mihi hic casus. Commu-
 nicaui infirmum petentem com-
 munionem in frenesi absque furo-
 re, & habentem lucida interualla,
 benè particulam accepit, deinde ei-
 dum porrigeretur ablutio, dentib.
 fregit vitreum poculum, & cœpit
 fragmenta mandere, quid agen-
 dum erat? Si mittebas digitum in
 os, vt videres an particulam de-
 glutiuisset, (ore fortè cum fra-
 gmentis vitri eam expueret) pericu-
 lum erat, ne morderet: si hoc non
 agebas, periculum erat expueret
 eam cum vitro. Ita actum. Vi a-
 pertum os, & viso particulam de-
 scendisse,

scendisse, interpositum est denti-
bus tantum ligni, quod saluaret
digitum ne morderetur, & illo im-
misso fragmenta sunt extracta.
Ideo in frenesi, licet omnes dicant,
quando cessat periculum irreue-
rentiæ posse communionem dari.
Silu. communio 3. quæst. 5. not. 9.
& omnes, tamen cum non possi
determinari, an tale periculum ces-
set, tutius est numquam commu-
nicare.

Quid si euenerit dictus casus,
& stante adhuc particula in ore,
vitrum manderetur, & periculum
esset, ne vna cum particula deglu-
tiendum foret, & infirmus inde
læderetur? Ego facerem vt est di-
ctum, extracta prius particula, de-
inde extracto vitro, eandem eun-
dem communicarem, at fortè ef-
set melius non communicare pro-
pter periculum alicuius irreue-
rentiæ.

Q 4

Stante

*An decen-
tia, vel im-
mundicia
communio-
nem impe-
diat.*

Stante verò quantavis pauper-
tate infirmi, immunditia loci, fœ-
tore, & alia quantavis indecentia,
non est negandâ communio, est ta-
men hortandus ad decentiorem
præparationem, propter Sacra-
menti reuerentiam.

*Quid agen-
dum in ma-
gna incom-
moditate.*

33. *Queritur.* Quid agendum
cum communicandus sit infirmus
in magna incommoditate, puta
quia est tam pauper, vt non habeat
mensam, scabellum, aut aliud si-
mile, in quo reponendum sit Sa-
cramentum, dum reliqua peragun-
tur; Vel si quid habet, sit illud tam
inutile, puta quia fractum, vel tam
debile, quod periculum sit, vt ca-
dat Sacramentum, si in eo repona-
tur? *Respond.* Me nunquam in tali
casu deponere Sacramentum, sed
tenere eum collo appensum in sua
bursa serica decenti, & interim le-
go legenda, & peragenda perficio.
Ceterum in reponendo Sacramen-
to;

to, dum aguntur agenda, observa
consuetudinem legitimam loci.

Sed nota, quòd si possis autè quā
afferas Sacramentum, reconciliare
infirmum, reconcilies propter di-
cta, num. 1. Si non vales aliter a-
gere, puta quia infirmus multum
ab Ecclesia distat, observa consue-
tudinem loci.

34. *Queritur.* An peste infecti *An peste*
sint communicandi, & quomodo? *fecti com-*
Respond. Pōsse communicari, quia *munican-*
nullibi prohibitum, & si non com-
municantur propter periculum, ne
inficiant, non credo rationabile,
rationabilius est enim mori pro
functione Sacramenti: Suarez
subscribit tomo 4. disp. 44. sect. 3. n.
17. & vult obligari.

Cum verò dicti communican-
tur, an danda communio manu,
vel instrumento, puta instrumento
argenteo aut alia appposito? *R spon.*
In peste (vt audio) tempore B. Ca-
roli

Q 5

roli

roli Cardinalis Borromæi vetitum
 fuisse ministrari instrumentis istis.
 Certè videtur dandam manu, est
 enim proprium instrumentum pro
 administratione Sacramenti, nam
 & ad hoc manus consecrantur in
 collatione Sacerdotii. *Ceterum, si*
quis administraret patena, puta, po-
sita particula super eam, & ita infir-
mo porrecta, dum propter chiram
non valeat aliter fieri, credo non pec-
caret dummodo cessaret scandalum,
& periculum ne particula caderet
in terram, quod est facile factu. Sed
& si quis vellet contendere posse et-
iam ministrari instrumento affabre
facto, per quod caueretur deiectioni
Sacramenti, & fragmentorum, quod
non est impossibile, fore posset susti-
neri. Primo quia & extremam un-
ctionem tali modo posse dari affir-
mat. Andreas Victorellus, ut cap.
9. num. 21. Præterea, quia si potest
ministrari patena, ut est dictum,

35.
An commu-
nican- dum
instrumen-
to.

sig.

sic etiam poterit ministrari tali instrumento. Si verseris patenam esse consecratam, instrumentum verò nec benedictum; posset responderi, pyxidem, quæ continuo servatur Sacramentum, nec benedictam debere de necessitate esse, ita Azor Inst. p.p. lib. 10. cap. 27. quest. 7. ita nec erit necesse tale instrumentum debere esse benedictum. Ego tamen consulo non recedendum à communi usu Ecclesie, qui est ministrare immediata manu, & qui aliter ageret. præter peccatum, posset etiam ab Episcopo puniri. An autem talis mortaliter peccaret, dubito, qui contraveniret gravi ceremonie Ecclesie vniuersalis.

RABIDO verò siue per mor- Rabidus an-
sum canis rabidi, siue per mor- commu-
sum alterius hominis à rabido ho- nificandus.
si, non est danda communio, quia Ag-
netas, & schola medicorum docet,
istos nihil posse deglutire.

Q 6 36 Que.

An peste infectus sub mortali communicandus. 36. *Queritur.* An tempore pestis Curatus teneatur sub peccato communicare infectum? *R. spond.* Secundum Maiorem, & alios, qui dicunt communionem in morte esse de iure Diuino, teneri sub mortali, secundum Sot. verò, & alios docentes esse de iure diuino semel in vita, non teneri sub mortali. Sed, quid si peste infectus velit communicare in Paschate, ad quod tenetur ratione præcepti Ecclesiastici? *Respondetur.* Credo Curatum tunc non teneri, quia Ecclesia non obligat cum tanto periculo ad obseruantiam suorum præceptorum. Omnes. Suarez tamen tomo quarto disp. 44. sect. 3. num. 15. & sequentibus, videtur velle teneri sub mortali.

De cancro, lepra, ulcere fatente. 37. *Queritur.* An communio sit danda infirmo habenti cancerum, vel vulnus maximè foetens? *Resp.* Communicandum. Idem dicitur de

de leproso. In quibus casibus, fœtor non potest excusare, vt excusat pestis, secundum opinionem Soti, & aliorum: ratio est, quia fœtor nō inficit, & benè depellitur odoribus, vel saltem magno igne interiecto, dicimus nos, Carboni accesi, & sufficit accedere ad infirmum in ipso actu communicandi, reliqua enim possunt perfici à longè.

38. *Queritur.* An communio in morte negetur aliquibus, & qui nam sint? *Respond.* Iuxta dicta cap. 7. num. 88. & seq. quia quæ dicuntur ibi de pœnitentia intelliguntur etiam de communione, Addo. Nō negari communionem omni, qui si non est confessus, per eum non stetit, sed id fuit, vel quia Sacerdos erat surdus, & non aderat alius. Sot. dist. 12. quæst. 1. artic. 4. in fine casu p. Vel infirmus amisit loquelam, aut habuit aliquod aliud impedimentum simile non voluntarium.

Omnes.

*Communio
quibus in
morte ne-
gatur.*

Omnes. Curatus tamen in omni casu, quo communionem neget, inducat ad bonam contritionem.

Usurarium verò publicum, etiam post bonam confessionem, nō communicet, nisi restitutione facta, aut data cautione, ut est dictū cap. 5. nu. 24. Omnes alios quantumvis magnos, vel publicos peccatores, postquam confessi, & absoluti fuerint communicet, communicantur etiam interdictus, suspensus, excommunicatus, & hæreticus, cum cautione, & iuramento, ut est dictum cap. 5. per multos numeros, & præcipuè à num. 18.

*An omnis
infirmus
communi-
candus.*

39. *Queritur.* An communio sit danda omni infirmo eam petenti?

Respond. Contigisse me aliquoties vocatum ab infirmo, & hunc communicasse hodie, & cras ipsum domo exiisse. Igitur facilis sit Curatus, sed & prudens, ne nimia facilitas

cilitas vertatur in paruum honorē
Sacramenti.

40. *Queritur.* Quid aget Curatus *Quomodo*
ruralis, si vadens ad communican- *curatus nō*
dum aliquem longè à parochiali *ieiunus su-*
positum, puta per aliqua milliaria, *mat rel-*
ibi in aliquo sacello consecret, & *quias.*
post communionem infirmi, &
post ablutionem ab ipso celebran-
te acceptam, reperiat fragmenta,
quæ casu remanserunt, quæ nec de-
center potest conseruare, nec de-
ferre ad propriam Ecclesiam? *Resp.*
Vide rubr. Missal. de defectu in-
tentionis. Potest eas sumere et-
iam si non sit ieiunus. licet. Nau. vi-
deatur negare.

At quid de reliquis repertis in
altari post communionem, & post *Reliquie*
sumptam purificationem ita vt mi- *reponet in*
nister non sit ieiunus? *Respond.* *altari post*
communio-
Suarez tomo. 3. qu. 80. sect. 6. d. sp. *nem:*
66. posse eas sumere. Practica ex
Suarez, Si sunt pars illius sacrificii,
si pos-

si possunt reponi, reponendæ: si hoc non potest fieri siue sint parvæ, ut quidam à Suarez citati volunt, siue magnæ, possunt assumi. Idem credo si sint particulæ, integræ, quia nec paruitas, nec magnitudo accidentium addunt ad Sacramentum.

Si verò sint alterius sacrificii pars, debent reponi in loco solito, nam & est facile, quia eo modo quo hætenus conservatæ sunt, poterunt etiam in posterum conservari. Et si nescitur, an sint eiusdem, vel alterius sacrificii, credendum est esse illius, quia rationabile est prius celebrantem non dimisisse eas.

Possunt autem dictæ reliquæ sumi toto eo tempore, quo celebrans est in altari, licet sit per horam post absolutum sacrificium, puta quia interim communicavit. Ex Suarez ibi. Commodius est, communi-

municare post sumptionē sanguinis ante ablutionem, quia cessat omnis disputatio de ieiuno sacrificio; Postquam verò discessum est ab altari, non possunt sumi nisi rationabilis causa excuset, eò quod aliter conservari non possint vt est dictum supra.

41. *Queritur.* An Curatus ruralis ferens communionem infirmo longè distantī, possit ire equo, an debeat ire pedes? *Respond.* Conformer se consuetudini loci, & si nulla sit consuetudo, nullum est peccatum, equo ferre, nisi equus esset indomitus, & præceptum.

An ferenda communio equo, vel per pedes.

42. *Queritur.* An si Curatus sit multum fatigatus, dum longè fert communionem, possit pro modico tempore, dum quiescit, facere eam ferre per laicum, vel alium Sacerdotem? *Resp.* Per Sacerdotem posse, si non habet stolam, nec superpelliceum, citra scandalum est nullum.

An possit facere ferre communionem per alium.

nullum peccatum, quia necessitas illius indigētiae excusat: Per laicum vero non. Remediū erit, duos hinc inde sustentare brachia Curati; qui vix fatigabitur, si Sacramentū tulerit in bursa collo appensa, vt est dictum supra.

*Diaconus
quando cō-
municet.*

43. Sed si casu inter portandā communionē Curatus cadat in syncope, aut aliud simile? Tunc etiam omnis laicus poterit Eucharistiam ferre, quia necessitas non habet legem. Numquam tamen laicus, stante quauis necessitate, poterit infirmum communicare; benè posset diaconus de licentia Curati, quam tamen non det, nisi pro ultimo remedio, nec quando ab Episcopo præcisè prohibetur: nam canones, qui hoc concedunt, vix aliter sunt in vfu; sicuti etiam diaconus poterit sub rati habitatione.

Sot. dist. 13. q. 1.

artic. 3.

DE